

جنجال، عذرخواهی، چند روز سکوت و دوباره همان مسیر: چرخه‌ای که برای برخی بلاگرها تکراری شده و این سؤال را به وجود آورده است: چرا بر برخوردها بازدارنده نیست؟

به گزارش خبرگزاری مهر، «این صفحه تابع قوانین جمهوری اسلامی ایران است» جمله‌ای که در معرفی بسیاری از صفحات فعال در شبکه‌های اجتماعی دیده می‌شود. اما وقتی محتوای یک صفحه بارها محل اعتراض قرار می‌گیرد، وقتی پای ادبیات رکیک و محتوای نامناسب به میان می‌آید و حتی کار به ورود دستگاه قضایی و صدور حکم می‌رسد، دیگر یک سؤال ساده اما جدی مطرح می‌شود: این قوانین دقیقاً چه زمانی و چگونه باید بازدارنده باشند؟ ماجرا را می‌توان در نمونه‌ای که اخیراً خبرساز شد بهتر دید: پرونده زینب موسوی، کم‌دین و فعال فضای مجازی، که پس از انتشار ویدئویی درباره فردوسی با اعلام جرم دادستانی تهران مواجه شد. در ادامه، پرونده به صدور حکم رسید و شعبه ۶۹ دادگاه تجدیدنظر استان تهران نیز محکومیت او را تأیید کرد. براساس رأی منتشرشده، برای او ۶ ماه حبس تعزیری، ۱۶۰ میلیون ریال جزای نقدی و تدوین رسالای درباره جایگاه فردوسی تعیین شده است. در متن رأی، دادگاه از «توهین صریح با الفاظ رکیک» و جریحه‌دار شدن عفت عمومی سخن گفته است. اما مسئله‌ای که امروز بیش از خود آن ویدئو اهمیت پیدا کرده، اتفاقی است که بعد از آن رخ داده است؛ بازگشت دوباره به فضای فعالیت و ادامه تولید محتوایی که از نگاه منتقدان همچنان در همان مسیر قبلی قرار دارد؛ از ادبیات رکیک و اظهارات جنجالی گرفته تا مطالبی که بخشی از مخاطبان آن را نامناسب و آسیب‌زا می‌دانند.

اینجاست که سؤال اصلی شکل می‌گیرد: اگر برخورد قضایی قرار است بازدارنده باشد، چرا فردی که یک‌بار بابت رفتارش با دستگاه قضایی مواجه شده و حق محکومیت قضایی گرفته است، دوباره به همان مسیر برمی‌گردد؟

هر روز تعداد زیادی از مردم برای جراحی‌های زیبایی به کلینیک‌ها مراجعه می‌کنند، اما همه آنها نمی‌دانند که بر خی از این عمل‌ها توسط افراد غیرمتخصص و بدون مجوز انجام می‌شوند. این عمل‌ها گاهی می‌توانند به صدمه یا حتی مرگ بیمار منجر شوند؛ موضوعی که مردم قبل از انجام عمل باید به آن توجه کنند. در سال‌های اخیر، عمل‌های زیبایی به یکی از پرطرفدارترین خدمات پزشکی در کشور تبدیل شده‌اند، اما محبوبیت این خدمات با خطرات جدی برای بیماران همراه است. بسیاری از افراد ناآگاه، قریب تبلیغات پرزرق و برق در شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی را می‌خورند و به مراکز و کلینیک‌هایی مراجعه می‌کنند که گاهی فاقد مجوز قانونی هستند یا پزشک متخصص در آنها حضور ندارد. این مراکز زیرزمینی و غیرمجاز، علاوه بر تهدید سلامت جسمی و روانی بیماران، پرونده‌های متعددی را به دادسرای جرایم پزشکی تهران ارجاع می‌دهند و باعث ایجاد مشکلات حقوقی و پزشکی گسترده‌ای می‌شوند.

خطرات ناشی از عمل‌های زیبایی غیرمجاز تنها به صدمات جسمی محدود نمی‌شود؛ عفونت‌های شدید، ناراحتی بیمار، عوارض بلندمدت و حتی در مواردی مرگ، پیامدهایی است که قربانیان و خانواده‌هایشان را در گیر می‌کند. بسیاری از این مراکز با تبلیغات اغواکننده و وعده نتایج سریع، افراد را به مراجعه ترغیب می‌کنند، بدون اینکه صلاحیت یا تجربه کافی داشته باشند.

تجربه نشان می‌دهد که اطلاع‌رسانی و پیشگیری می‌تواند نقش مهمی در کاهش این خطرات داشته باشد. بیماران باید همیشه از مجوز کلینیک، تخصص پزشک و اعتبار مدارک اطمینان حاصل کنند و از مراجعه به مراکز غیرمجاز و تبلیغات فریبنده دوری کنند، زیرا کوچک‌ترین بی‌توجهی ممکن است پیامدهای جبران‌ناپذیری به همراه داشته باشد. این گزارش، علاوه بر بررسی روند قانونی و قضایی، به مردم توصیه می‌کند که همیشه از مجوز و تخصص ارائه‌دهندگان خدمات پزشکی اطمینان حاصل کنند، زیرا پیشگیری بهتر از هر درمانی است.

در همین رابطه «سعید احمدبیگی» معاون دادستان تهران و سرپرست دادسرای ویژه جرایم پزشکی (ناحیه ۲۶ تهران)، در گفت‌وگو با خبرگزاری میزان، ضمن تشریح وظایف گسترده این دادسرا به پیشگیری از روند رسیدگی به پرونده‌های ضرور پزشکی، تفاوت آن با تخلفات صنفی، چالش‌ش مداخله افراد غیرمتخصص در اعمال زیبایی و ناکارآمدی مجازات‌های فعلی پرداخت.

یک پرونده تمام می‌شود اما مسئله تمام نمی‌شود

در اینجا باید میان چند مرحله تفاوت گذاشت. اعلام جرم، تشکیل پرونده، صدور حکم بدوی و محکومیت قطعی، مراحل متفاوتی هستند. در پرونده مورد اشاره، موضوع از مرحله اعلام جرم عبور کرد و طبق رأی منتشرشده، محکومیت در دادگاه تجدیدنظر نیز تأیید شد. پس سؤال امروز دیگر این نیست که آیا دستگاه قضایی وارد ماجرا شد یا نه؟ وارد شد، پرونده تشکیل شد،حکم صادر شد و حکم در مرحله تجدیدنظر نیز تأیید شد.

اثر این برخورد در عمل چه بوده است؟

اگر پس از چنین روندی، صاحب یک صفحه دوباره همان نوع ادبیات، همان فضای جنجالی و همان سبک تولید محتوا را از سر بگیرد، طبیعی است که افکار عمومی درباره میزان بازدارندگی برخورد قبلی سؤال کند.

این پرسش الزاماً به معنای درخواست مجازات بیشتر نیست؛ بلکه پرسش درباره کارآمدی سازوکار موجود است. اگر مجازات اعمال می‌شود اما رفتار مجرمانه دوباره تکرار می‌شود، باید بررسی کرد اشکال در کجای مسیر قرار دارد.

قانون فقط برای عدل از وقوع جنجال نیست

در فضای مجازی، سرعت انتشار محتوا بسیار بالاست. یک ویدئو ممکن است در چند ساعت میلیون‌ها بار دیده شود و حتی پس از حذف، نسخه‌های متعدد آن در صفحات مختلف باقی بماند. در چنین فضای، برخورد قضایی اگر قرار

است اثر پیشگیرانه داشته باشد، نباید صرفاً به معنای پاسخ دادن به یک اتفاق گذشته باشد. قانون باید بتواند به فرد متخلف بفهماند که تکرار رفتار مجرمانه نیز پیامد مشخص و جدی دارد. این مسئله در مورد صاحبان صفحات پرمخاطب اهمیت بیشتری پیدا می‌کند؛ چرا که صفحه آنها دیگر صرفاً یک حساب شخصی نیست، وقتی یک فرد صدها هزار یا میلیون‌ها مخاطب دارد، محتوای او عملاً تبدیل به یک صفحه مجازی عمومی می‌شود و آثار آن می‌تواند بسیار گسترده‌تر از یک گفت‌وگوی خصوصی باشد.

وقتی جنجال خودش تبدیل به محتوا می‌شود

یکی از ویژگی‌های اقتصاد شبکه‌های اجتماعی این است که «دیده‌شدن» ارزش

عذرخواهی و تکرار دوباره همان خطاها

پشیمانی فرمالितه بلاگرها

مجرمانه باید بر اساس قانون تعیین شود و تشخیص آن با مرجع صالح قضایی است.

اما وقتی درباره یک رفتار مشخص، عنوان مجرمانه احرار شده و حکم قضایی صادر شده است، تکرار همان رفتار دیگر صرفاً یک اختلاف سلیقه‌ای نیست.

نوجوانان در این میان چه می‌شوند؟

موضوع زمانی جدی‌تر می‌شود که مخاطب این صفحات را فقط بزرگسالان تشکیل نمی‌دهند. امروز نوجوانان نیز بخش قابل‌توجهی از کاربران شبکه‌های اجتماعی هستند و در معرض محتوای تولیدشده توسط بلاگرها قرار دارند. در چنین شرایطی، تکرار ادبیات رکیک، عادی‌سازی برخی رفتارهای نامناسب یا تبدیل رفتارهای جنجالی

به سرگرمی، می‌تواند نگرانی خانواده‌ها را افزایش دهد. پرسش این نیست که آیا باید برای هر محتوای نامطلوب، پرونده قضایی تشکیل داد؛ چنین رویکردی هم منطقی و هم از نظر حقوقی قابل دفاع نیست. پرسش این است که در مورد محتوایی که مجازی، تولید محتوای جنجالی گاهی به یک شبیه برای جلب توجه تبدیل شود. هرچه واکنش‌ها بیشتر باشد، محتوای تولیدشده بیشتر دیده می‌شود و همین چرخه می‌تواند ادامه پیدا کند. در چنین شرایطی، اگر هزینه قانونی یک رفتار برای فرد از منفعت شهرت، دیده‌شدن و درآمد حاصل از آن کمتر باشد، یک سؤال جدی درباره میزان بازدارندگی مطرح می‌شود. البته نباید از این گزاره نتیجه گرفت که هر محتوای زننده یا جنجالی جرم است. مرز میان محتوای ناپسند، محتوای نامناسب و محتوای

شاید به همین دلیل است که عبارت «تابع قوانین جمهوری اسلامی»

یک عبارت با یک نهاده؟

شاید به همین دلیل است که عبارت «تابع

معاون دادستان تهران و سرپرست دادسرای ویژه جرایم پزشکی:

مداخله افراد غیرمتخصص و جراحی‌های زیبایی مهم‌ترین چالش پرونده‌های جرایم پزشکی است

یکی از پرونده‌های حساسی که اخیراً در دادسرای شش‌مطرح شده، مربوط به یکی از بیمارستان‌های مطرح چشم‌پزشکی تهران بود. چه اتفاقی در این بیمارستان رخ داد و روند رسیدگی به کجا رسیده است؟

بله، این پرونده از جمله تلخ‌ترین حوادث پزشکی سال‌های گذشته بود که با آن مواجه شدیم. در سال ۱۴۰۳ بود که ۹ بیمار برای درمان آب مروارید به بیمارستان تخصص چشم‌پزشکی در تهران مراجعه کرده بودند، پس از عمل جراحی، دچار مشکلات شدید بینایی شدند؛ به‌طوری‌که برخی از آنها به کلی نابینا شدند و برخی دیگر مجبور به تخلیه چشم خود شدند. این یک فاجعه انسانی بود که بلافاصله پس از شکایت بیماران، پرونده و در دادسرای ویژه جرایم پزشکی تشکیل شد.

علت اصلی این حادثه چه بود و نظر کارشناسی در این باره چیست؟

به تشکیل پرونده، بیماران بلافاصله به پزشکی قانونی معرفی شدند و کمسیون‌های تخصصی در این زمینه وارد عمل شدند. پس از بررسی‌های دقیق، نظریه کمیسیون پزشکی قانونی اعلام کرد که علت اصلی حادثه،

این مسئله صرفاً درباره ظاهر نیست، بلکه پیامدهای مستقیمی بر رفتار و رشد روانی کودک دارد. بزرگان در لباس‌های آزادتر فرصت دودیدن، بالا رفتن از موانع و کشف محیط را پیدا می‌کنند، در حالی که لگوی پوشش دختران، آنها را پیش از آنکه حتی فرصت «بچه بودن» داشته باشند، به سمت نگرش به خود براساس «ظاهر و دیده شدن» سوق می‌دهد.

نامانی در فضای واقعی و مجازی

براساس پژوهش‌های روان‌شناسی جنایی و امنیت کودکان، از جمله مطالعات انجمن روان‌شناسی (APA) درخصوص آسیب‌های کالاسازی کودکان، پوشش‌های غیرمعمول و بسیار باز در سنین پایین دو خطر امنیتی بزرگ ایجاد می‌کند: اول اینکه در فضای واقعی، لباس‌های آزاد و پرپوش‌تر به عنوان یک لایه محافظتی عمل می‌کنند. وقتی مرزهای بدن کودک با پوشش‌های کاملاً باز برای اطرافیان عادی‌سازی می‌شود، مفهوم «حریم خصوصی بدن» در ذهن خود کودک نیز کمرنگ شده و توانایی و قدرت «نه گفتن» او در برابر رفتارهای نادرست یا دست‌رازی‌های احتمالی کاهش می‌یابد.

صفحه ۱۰

سه‌شنبه ۳ شهریور ۱۴۰۵

۱۲ ربیع‌الاول ۱۴۴۸ - شماره ۲۴۲۱۸

آیا ضمانت اجرا کافی نبوده است؟ آیا اجرای حکم با فاصله زمانی همراه شده؟ آیا سازوکار مؤثری برای برخورد با تکرار رفتار وجود دارد؟ یا اساساً مشکل از جای دیگری است؟

مردم از قانون یک نتیجه روشن می‌خواهند

افکار عمومی لزوماً خواستار برخورد شدیدتر

با همه بلاگرها نیست. قانون برای همه یکسان اجرا شود و نتیجه آن در عمل دیده شود. اگر یک محتوا جرم نیست، نباید صرفاً به دلیل فشار اجتماعی جرم تلقی شود.

اگر جرم است، باید مستند و قانونی با آن برخورد شود. اگر فردی بابت همان رفتار محکوم شده و بعد دوباره همان رفتار مجرمانه را تکرار می‌کند، باید مقررات مربوط به تکرار جرم و ضمانت اجرای قانونی آن جدی گرفته شود و اگر صاحب یک صفحه میلیون‌ها مخاطب دارد، تعداد دنبال‌کنندگان نباید نه برای او مصونیت ایجاد کند و نه باعث شود حقوق قانونی او نادیده گرفته شود.

شاید تمام ماجرا در همین یک جمله خلاصه شود: بازدارندگی را نمی‌توان فقط روی کاغذ سنسجید؛ باید آن را در رفتار بعدی فرد دید.

اگر برخورد قضایی باعث شود رفتار مجرمانه متوقف شود، می‌توان از اثر بازدارنده سخن گفت. اما اگر فرد پس از عبور از یک پرونده قضایی دوباره به همان مسیر برگردد، این پرسش منطقی است که آیا مجازات قبلی واقعاً توانسته است هدف بازدارندگی خود را محقق کند یا خیر. این پرسش به معنای زیر سؤال بردن اصل رسیدگی قضایی نیست؛ برعکس، مطالبه‌ای برای مؤثرتر شدن اجرای قانون است.

فضای مجازی امروز دیگر یک حاشیه نیست؛ رسانه‌ای گسترده است که بر میلیون‌ها نفر اثر می‌گذارد.

بنابراین، همان‌طور که تولیدکنندگان محتوا از قدرت این رسانه برای جذب مخاطب استفاده می‌کنند، باید در برابر مسئولیت قانونی محتوای خود نیز پاسخگو باشند.

بررسی سایر عوامل می‌تواند همراه‌کننده باشد. از انجام اقدامات درمانی در میانه‌های حکم که برای ارائه خدمات پزشکی طراحی و مجاز اعلام نشده‌اند، خودداری کنید. مطب، کلینیک یا مرکز درمانی باید از نظر شرایط، داشتن تجهیزات پزشکی و مجوزهای لازم قابل اطمینان باشند. قبل از هر اقدام، درباره اینکه چه کسی مسئول مستقیم درمان است سؤال کنید. حتماً درخواست پزشک بودن شخص درمانگر استعلامات لازم انجام شود، بیمار حق دارد بداند پزشک مسئول او چه کسی است و کدام بخش از فرایند درمان توسط پزشک و کدام بخش توسط سایر اعضای کادر درمان انجام می‌شود.

مدارک پزشکی خود را نگهداری کنید. نسخه‌ها، آزمایش‌ها، فاکتورها، قراردادها، رسیدهای پرداخت، تصاویر و مدارک مربوط به درمان می‌توانند در صورت بروز اختلاف یا عارضه برای پیگیری موضوع اهمیت داشته باشند.

در صورت بروز عارضه، درمان و پیگیری پزشکی را به تأخیر نیندازید. حفظ سلامت بیمار باید اولویت نخست باشد و پیگیری حقوقی می‌تواند همزمان با پس از رسیدگی فوری پزشکی انجام شود.

اگر با مرکز یا فردی مواجه شدید که بدون صلاحیت یا مجوز اقدام به ارائه خدمات پزشکی می‌کند، موضوع را از مسیرهای قانونی از جمله سامانه ۱۹۰ گزارش کنید. برخورد با مراکز غیرمجاز تنها وظیفه دستگاه‌های نظارتی نیست و اطلاع‌رسانی شهروندان نیز می‌تواند در جلوگیری از آسیب به افراد دیگر مؤثر باشد.

کلیه مراکز درمانی و زیبایی دارای مجوز رسمی ملزم به نصب تابلو یا مشخصات نام مرکز در ورودی ساختمان محل فعالیت و نصب پروانه‌های بهره‌برداری، پروانه مسئول فنی و درج تابلو نام پزشک‌های شاغل در محل در قسمت پذیرش و در معرض دید مراجعه‌کنندگان می‌باشند و در صورت عدم مشاهده مشخصات روش جایگزین و دوره مراقبت‌های بعد از عمل سؤال کنید. بیمار باید بداند دقیقاً چه اقدامی قرار است برای او انجام شود و در صورت بروز عارضه، امکان پیگیری و دریافت خدمات درمانی وجود دارد.

در برابر وعده بدون عارضه، تضمینی یا نتیجه صددرصدی محتاط باشید. هیچ اقدام پزشکی را نباید صرفاً بر اساس وعده نتیجه قطعی انتخاب کرد. قیمت بسیار پایین نباید تنها معیار انتخاب باشد. هزینه پایین‌تر ممکن است ناشی از تفاوت در کیفیت خدمات، تجهیزات، شرایط مرکز یا نحوه ارائه خدمات باشد و مقایسه قیمت بدون

فردوسی؛ یک پرونده

و یک علامت سؤال بزرگ‌تر

ماجرای فردوسی فقط به یک ویدئو محدود نمی‌شود. این پرونده نشان داد که تولید محتوای جنجالی درباره شخصیت‌های فرهنگی و تاریخی می‌تواند از سطح واکنش کاربران فراتر برود و به موضوع قضایی تبدیل شود. در رأی منتشرشده درباره این پرونده نیز دادگاه از توهین با الفاظ رکیک و لطمه به عفت عمومی سخن گفته است. اما بعد از صدور حکم، سؤال دیگری روی میز قرار می‌گیرد: آیا برخورد انجام‌شده توانسته است رفتار را تغییر دهد؟ اگر پاسخ مثبت است، آثار آن باید در ادامه فعالیت فرد دیده شود. اگر پاسخ منفی است، باید بررسی شود که چرا.

آلودگی دستگاه تزریق سرم چشمی به دلیل ضدفعونی ناقص بوده است. این دستگاه که برای تزریق سرم به چشم بیماران استفاده می‌شود، به‌درستی ضدعفونی نشده بوده و همین موضوع منجر به عفونت گسترده و در نهایت نابینایی بیماران شده است. بر اساس این نظریه، قصور هرچند غیرعمدی ارزیابی شد، اما صدورصد تقصیر متوجه مسئولان بیمارستان شد. نکته بسیار مهم که مایلم بر آن تأکید کنم این است که آن بیمارستان یکی از معروف‌ترین و مجهزترین بیمارستان‌های تخصص چشم‌پزشکی تهران به شمار می‌رفت، این نشان می‌دهد که حتی در مراکز درمانی به‌نام و به‌شمار، اگر نظارت‌ها جدی نباشد و استانداردهای بهداشتی رعایت نشود، چنین فجایعی رخ خواهد داد. مردم گمان می‌کنند که مراجعه به یک بیمارستان معروف، خطری آنها را تهدید نمی‌کند، در حالی که این پرونده ثابت کرد که معروفیت یک مرکز درمانی، تضمین‌کننده سلامت بیمار نیست و نظارت‌های مستمر و برخورد قاطع با متخلفان، تنها راه پیشگیری از تکرار چنین حوادث تلخی است.

در این زمینه چه توصیه‌هایی به مردم

دارید؟

از مردم عزیز می‌خواهیم قبل از پرداخت وجه یا رزرو نوبت، درباره پزشک و مرکز درمانی تحقیق کنید. صرف داشتن صفحه حرفه‌ای در شبکه‌های اجتماعی، تعداد بالای دنبال‌کننده یا رضایت‌های منتشرشده در فضای مجازی، نشانه صلاحیت چشم‌پزشکی نیست. نام پزشک، تخصص و محل فعالیت او را به‌صورت مستقل از طریق درگاه سازمان نظام پزشکی کشور بررسی کنید و مطمئن شوند فردی که قرار است عمل یا اقدام درمانی را انجام دهد، همان شخصی است که در تبلیغات معرفی شده است. و از سیردن اقدامات درمانی و زیبایی خود به افراد غیرپزشک خودداری کنید زیرا اقدام این افراد به لحاظ نداشتن تخصص در زمینه پزشکی می‌تواند نتیجه جبران‌ناپذیر داشته باشد.

پیش از عمل، درباره عوارض، خطرات، روش جایگزین و دوره مراقبت‌های بعد از عمل سؤال کنید. بیمار باید بداند دقیقاً چه اقدامی قرار است برای او انجام شود و در صورت بروز عارضه، امکان پیگیری و دریافت خدمات درمانی وجود دارد.

در برابر وعده بدون عارضه، تضمینی یا نتیجه صددرصدی محتاط باشید. هیچ اقدام پزشکی را نباید صرفاً بر اساس وعده نتیجه قطعی انتخاب کرد. قیمت بسیار پایین نباید تنها معیار انتخاب باشد. هزینه پایین‌تر ممکن است ناشی از تفاوت در کیفیت خدمات، تجهیزات، شرایط مرکز یا نحوه ارائه خدمات باشد و مقایسه قیمت بدون

دوم در فضای مجازی است. تحقیقات نهادهای مراقبت از کودکان نشان می‌دهد تصاویری که از کودکان با لباس‌های بسیار کوتاه یا مایو در شبکه‌های اجتماعی منتشر می‌شود، متأسفانه در چرخه‌های ناشناس پدوفیل‌ها (آزارگران جنسی کودکان) دست‌به‌دست می‌شود. آنچه والدین به عنوان «زیبایی و بانمکی» می‌بینند، در سوءاستفاده‌های سایبری به عنوان طمع به کار می‌رود.

ایجاد روان‌شناسی رشد

از نظر روان‌شناسی رشد، کودک تا پیش از سنین بلوغ نیاز دارد جهان را از طریق حرکت، بازی‌های فیزیکی و آزمایش خطا درک کند. لباس‌های کوتاه، تنگ یا حساس که نگرانی از کثیف شدن یا باز شدن دارند، کودک را از تجربه زیسته آزادانه محروم می‌کنند.

علاوه بر این، روان‌شناسان کودک هشدار می‌دهند که بازخورد دادن مداوم به ظاهر کودک و استفاده از لباس‌های جذابیت‌محور، ساختار عزت‌نفس او را آسیب‌پذیر می‌کند. کودکی که یاد می‌گیرد ارزش او در «چگونه دیده شدن» است، در سنین بالاتر با اختلالات

تصویر بدنی و کاهش اعتمادبه‌نفس مواجه خواهد شد. به والدین این هوش رفتاری را می‌دهد که در انتخاب مسئله پوشش کودکان، ترجیح سیاسی یا تحمیل یک عقیده خاص نیست؛ بلکه ابزاری برای محافظت

هوش رفتاری والدین

مسئله پوشش کودکان، ترجیح سیاسی یا تحمیل یک عقیده خاص نیست؛ بلکه ابزاری برای محافظت را بر روندهای ارجمیت دهند.